

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET
PAA KRONBORG

A A R B O G 1 9 4 6

UDGIVET AF
HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PAA KRONBORG
OG
SELSKABET
„HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER“

HELSINGØR 1946

Redaktion: KNUD KLEM

MUSEETS KOMITÉ

Departementschef JOHS. DALHOFF, K. af Dbg., DM., FM.,
Formand.

Grosserer, Konsul ERIK ANDERSEN, R. af Dbg.

Professor, Dr. phil. KNUD FABRICIUS, R. af Dbg., DM.

Kaptajn H. P. HAGELBERG, R. af Dbg., DM.

Orlogskaptajn P. HOLCK, R. af Dbg., DM.

Direktør, Generalkonsul CHR. HOLM, K. af Dbg., DM.

Museumsinspektør, Mag. art. CHR. AXEL JENSEN, R. af Dbg.

Direktør J. A. KØRBING, K. af Dbg., DM.

Skibsreder E. B. KROMANN.

Direktør for Statens Bygningsvæsen O. K. LARSEN, R. af Dbg.

Direktør, cand. jur. EILERT MÆGAARD, R. af Dbg., DM.

Direktør for Grønlands Styrelse, K. H. OLDENDOW, R. af Dbg.,
DM.

Direktør, Dr. techn. CHR. OVERGAARD, K. af Dbg., DM.

Borgmester SIGURD SCHYTZ, M.F.

Professor, Dr. phil. E. STRØMGREN, R. af Dbg., DM.

Personale:

Museets Leder: Museumsdirektør, cand. mag. KNUD KLEM.

Museuminspektør: B. v. MUNTHE af MORGENSTIERNE.

Skibsteknisk Konsulent: Civilingeniør, cand. polyt. KNUD E.
HANSEN.

Sekretær: Fru OLLIS KLEM.

Kontorassistent: Frk. RITA SVENDSEN.

Kustoder: AUG. NIELSEN og H. ECKHAUSSEN.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PAA KRONBORG

BERETNING

for

REGNSKABSÅRET 1945—46

A t Kronborg Slot har en stor Plads i den danske Befolkningens Hjerte har man under Krigen mærket tydeligere end paa noget andet Tidspunkt. Allerede d. 10. April 1940 beslaglagde den tyske Værnemagt de militære Etablissementer paa Kronborg: Kornetskolen med alle de Lokalteter, der hører til denne, og Ængstelsen var stor for, hvorledes Forholdene skulde udvikle sig paa Slottet. Ængstelsen var ikke ubegrundet. Søbatterierne blev straks lukket for Offentligheden og benyttet som Øvelsesplads for det paa Kornetskolen garnisonerede tyske Mandskab. Under de Skydeøvelser, som fandt Sted her, er det ved forskellige Lejligheder hændt, at der blev skudt ind ad de Vinduer til Museets Snedkerværksted, som vender ud mod Øvelsespladsen, og det har nu og da ligeledes moret Tyskerne at skyde til Maals efter Slottets Vinduer, heldigvis uden at nogen er blevet ramt.

Efterhaanden som Krigen udviklede sig, blev Vanskelighederne med at vogte Slottet mod ydre Vold stadig større. Paa Voldpartierne ud mod Søen rejstes diverse Kanonstillinger, der medførte Støbningen af svære Jernbetonfundamenter, saavel som der i Voldene udgravedes Rum til Brug for det Mandskab, som betjente disse Kanoner. Endvidere indrettedes paa Glaciet umiddelbart ved Søen forskellige Udskydningsbaser for styrbare Torpedoer.

For almindelige læge Betragtere maatte denne Befæstelse af et historisk Sted, hvis militære Anvendelse af danske sag-

kyndige forlængst var forladt som uhensigtsmæssig og utidsvarende, forekomme mærkelig, og Sagkyndige har da ogsaa udtalt deres store Forbavselse over den tyske Værnemagts Beslutning om paany at befæste det gamle Slot. Der bliver næppe nogen anden rimelig Forklaring tilbage, end at man fra tysk Side har ment, at de allierede vilde vise Stedets historiske og kulturelle Værdi det Hensyn — som Tyskerne altsaa ikke selv viste det — længst muligt at skaane Slottet for Angreb, saaledes at Tyskerne selv kunde forblive her i Ly heraf. Hvad enten dette er den rette Forklaring eller ej, holdt den i hvert Fald Stik, for saa vidt som de allierede lykkeligvis skaanede Slottet. Englændernes Ønske herom skal gentagne Gange være omtalt i den engelske Radio og i Parlamentet. Det maa oprigtigt haabes, at Stedet for alle Tider fremefter vil være aldeles uden militær Betydning, og at man fra den danske Administrations Side vil bestræbe sig paa at understrege dette. Det vil. bl. a. kunne ske derved, at Kornetskolen flyttes andetsteds hen. Man tør sikkert gaa ud fra, at Tyskerne aldrig vilde være kommet til Kronborg, saafremt der ikke her havde været et militært Etablissement, og det maa være en nærliggende Opgave for de danske Myndigheder at administrere saaledes, at der i en evt. kommende Krigssituation ikke findes noget saadant Etablissement paa eller umiddelbart ved Kronborg, der paany kan bringe det skønne Slot i en dødelig Fare.

Paa selve Hovedslottet naaede den tyske Værnemagt ikke at trænge ind. Der var Bud efter Lokalerne flere Gange til militær Belægning, men det lykkedes Slottets Myndigheder at holde Tyskerne ude, og der er Grund til at takke for det energiske Arbejde, som fra Indenrigsministeriets Embedsmænds Side er udført for at forhindre denne Katastrofe. Derimod maatte Slotsforvalterboligen og de øvrige Lejligheder, som bebos af Slotsforvaltningens og Fyrvæsenets Personale, saavel som Handels- og Søfartsmuseets Kontorbygning paa Hålsingborg Ravelin forlades i Februar 1945. Tyskerne havde saaledes kun disse Lokaler i nogle faa Maaneder, dog nok til at de modtoges tilbage i en overmaade snavset og i høj Grad forulempet Stand. Samtidig formentes Civilpersoner Adgang til

Slottet, og Museet maatte saaledes lukke sine Døre for Offentligheden.

Slottet var nu helt militært Omraade, og det maatte befrygtes, at der i Krigens sidste Face kunde indtræffe Krigshandlinger. Det gjaldt derfor om at sikre, hvad sikres kunde. Slottets bedste Inventar, Kniepers Tapeter var forlængst evakuerede. Det tilbageværende værdifulde Inventar anbragtes i Slotskirken, hvis Vinduer og Indgangsportal tilmuredes, saaledes at de her beroende Genstande maatte betragtes som sikrede mod Sprængstykker; nogen Sikkerhed for Fuldtræffere var det naturligvis umuligt at skabe.

Museets Genstande var det væsentligt vanskeligere at bringe i Sikkerhed. Museets Bestand omfatter mange Tusinde Numre, og Evakueringen skulde bringes i Stand paa faa Dage. Der var derfor slet ikke Tid til at fremstille den fornødne Emballage til Transport og Opbevaring. Den værdifuldeste Halvdel af Museets Sager saavel Modeller som Billeder og andre Genstande førtes bort. Resten stuedes sammen, hovedsagelig i Sydfløjen og navnlig i det østligste mod Slotskirken vendende Rum, hvis Vinduer i Lighed med Slotskirkens tilmuredes. Her opførtes nogle interimistiske Reoler, hvor Materialet kunde anbringes i Emnegrupper. Nogen større Katalogisering var der ikke Tid til. Derimod optoges Lister over Numrene paa de Genstande, som var magasinerede her, ligesom der naturligvis førtes fornødne Fortegnelser over de Ting, som førtes andetsteds hen.

I den vanskelige Situation, hvori Museet befandt sig i Februar 1945 vistest der fra alle Sider Hjælpsomhed og Venlighed overfor Museet. For denne Imødekommenhed udtaler Museet herved sin erkendtlige Tak. Museet er især Tak skyldig overfor Helsingør Kommune, Københavns Telefon Aktieselskab samt Skibsreder Ove Schou, der har givet Husly for de værdifuldeste af Genstandene. Museet udtaler ligeledes sin erkendtlige Tak overfor Grevinde Elisabeth Moltke, Lystrup, nu Dekanesse paa Vallø, der beredvilligt tilbød at stille Lokaler til Raadighed paa sin Ejendom „Jomfruens Egede“ samt overfor nu afdøde Lensgreve Aage Danneeskjold-Samsøe, Gisselfeld,

der stod Museet bi i denne Sag. At det venlige Tilbud ikke blev benyttet, skyldes den Omstændighed, at det lykkedes hos Skibsreder Schou at finde sikre Lokaler i en Afstand fra Kronborg, der gjorde Transporten lettere. Det vilde blive svært i en Hast at skaffe de nødvendige Lastautomobiler til lange Transporter. For Hjælp ved Evakueringen af Materialet takkes endvidere Direktør N. A. Sørensen, Margarinefabriken „Kronborg“, der i vid Udstrækning stillede Automobiler vederlagsfrit til Raadighed for Transporterne, ligesom Museet er Museumsdirektør Andrup og andre Tak skyldig for Hjælp og Vejledning i de kritiske Dage.

Museets Kontorer overflyttedes til nogle Rum i Museumsdirektør Klems Hjem, hvor Museets daglige Arbejde lykkeligt kunde videreføres uden Afbrydelse.

Ved Kapitulationen kunde Slottet paany stilles til Raadighed for sine retmæssige Beboere. Paa Grund af at store Ammunitions-mængder fandtes oplagrede i Slottets Kassematter, fandt Museets Tilbageflytning dog først Sted hen paa Sommeren, efter at disse Lagre var blevet tømt. Kontorets Tilbageflytning skete i November, da Museets Kontorbygning efter endt Reparation paany var til Raadighed.

De med Genstandenes Nedtagning og Genopstilling, Transport, Reparationsarbejder etc. forbundne betydelige Udgifter er af den af Indenrigsministeriet nedsatte Erstatningskommission indstillet refunderet Museet, hvilket med dets sparsomme Pengemidler ogsaa vil være nødvedigt og paakrævet. Da Museet savnede de fornødne Midler til Afholdelse af Evakueringsudgifterne, som dets Kasse ikke var i Stand til at udlægge, modtog det en stærkt paaskønnet Hjælp fra Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner ved Udlaan af et Beløb af Kr. 14.000.— saaledes som det fremgaar af omstaaende Regnskab. Museet fremfører herved sin erkendtlige Tak for denne beredvillige Støtte.

Som det omtaltes i Museets Aarsberetning 1943/44 har en fuldstændig Ændring af Museets Opstillinger i nogle Aar været overvejet efter Forslag af Museumsdirektør Klem. Det var Tanken, at denne Nyopstilling skulde have fundet Sted gradvis

gennem en længere Periode, men Museets Krigsevakuering gjorde Sagen aktuel, og man besluttede at foretage den paa en Gang i det Omfang, som Tid og Pengemidler tillod. Museet har derfor i længere Tid været lukket saaledes, at man helt kunde koncentrere sig om Opstillingsarbejdet.

Den nye Opstilling er gennemført efter følgende Plan:

1. Oldtiden
2. Vikingetiden
3. Ældre Middelalder
4. Yngre Middelalder
5. 16. Aarhundrede
6. 1600—1660
7. 17. Aarh.s senere Del
8. Skibstyper omkring 1700
- 9—12. 18. Aarhundrede
13. Dansk-ostindiske Handel
14. Dansk-vestindiske og guineiske Handel
15. Grønlandske Handel
16. Krigsperioden 1801 og 1807—14
17. Perioden 1800—1850
18. Slesvig og Holsten indtil 1864
19. Sejlskibet fra 1800 til vore Dage
20. Dampskibsfarten fra 1850 til o. 1900
21. 20. Aarhundrede
22. Navigationsundervisning, Toldvæsen og Søfartens Organisationer
23. Nautiske Instrumenter og Søkort
24. Fyr- og Vagervæsen samt Lodsvæsen
25. Rednings- og Bjergningsvæsen samt Istjenesten
26. Passage ad Slotskirkens Pulpitur
27. Skibsbygning og Skibsmaskiner

Ved Opstillingen er tilstræbt et moderne Princip med faa Genstande i Opstillingen og fornødne Forklaringer i Skikkelse af Tekstplader, Kort, Statistiker og Fotografier, med hvilket der tilsigtes at give Publikum den fornødne Redegørelse for de enkelte Tidsafsnit eller Saggrupper saaledes, at disse bedre forstaas i deres kulturhistoriske Sammenhæng. Raad og Vej-

ledning ved Indretning af Oldtidsafdelingen er velvilligst ydet af Professor, Dr. phil. Johs. Brøndsted og Museumsinspektørerne, Dr. phil. Therkel Mathiassen, Dr. phil. H. C. Broholm og Dr. phil. Glob. Ved Opstillingen har for den skibstekniske Afdelings Vedkommende medvirket Museets skibstekniske Konsulent, Ingeniør, cand. polyt. Knud E. Hansen, den videnskabelige Medarbejder mag. art. Paul-Erik Hansen har udført Forarbejder til visse af de nye Kort, der er fremstillet af Materielmester Aage Andersen, Søkortarkivet, men ikke mindst er Arbejderne udført af fhv. Premierløjtnant B. von Munthe af Morgenstjerne, bistaaet af Museets to faste Kustoder, der som altid tidligere har foretaget Ophængninger, udført Montrer etc. Arbejder er endvidere udført af Maskinsnedkeriet „Mølleedal“, Helsingør, Helsingør Rammeliste-fabrik & Maskinsnedkeri, Glarmestrene Bartholin & Nielsen, Helsingør, Malermester W. H. Johansens Eftf. (H. C. Hansen & Jul. Frandsen), Helsingør, samt Malermester Edgar Nielsen, Helsingør. Sidstnævnte har udført de omfattende Tekster samt adskillige af de ophængte Kort. Til Glæde for trætte Museumsgæster er etableret forskellige „Hvilepladser“. De smagfulde Plantningsarrangementer er her udført af Firmaet „Acacia“ (F. Overgaard), Helsingør, mens Møblerne er leveret af kgl. Hof-Kurvemager R. Wengler. Voksfigurer til vestindiske og ostindiske Uniformer er leveret af Voksmodellør Georg Kolanski jun., forskellige nye Modeller af Modellerer Erik Werge og Firmaet Osgaard & Olsen samt en Samling fotografiske Reproduktioner af F. Hendriksens Reproduktions Atelier, Kbhvn., og Fotograf Chr. Larsen, Helsingør.

Ved Forarbejderne til og selve Gennemførelsen af Opstillingerne har Museet henvendt sig til en Mængde Statsinstitutioner, Rederier og andre Firmaer, som har ydet Museet værdifuld Hjælp dels ved Fremsendelse af Oplysninger dels ved at skænke Fotografier eller andet Materiale. Af Statsinstitutioner skal nævnes Direktoratet for Fyr- og Vagervæsenet (Model af Fyrinspektionsskibet „Absalon“ samt af et Fyrskib), Statens Istjeneste (Model af Isbryderen „Storebjørn“), Lodsvæsenet

Nyopstillingen. Interiør fra den ostindiske Afdeling.

(Lodsskilte, Lodsflag etc.), Toldvæsenet (Toldkort, Toldflag), Rednings- og Bjergningsvæsenet, Navigationsdirektøren, Grønlands Styrelse (grønlandske Frimærker og Penge fra sidste Verdenskrig), D.S.B., af andre Institutioner nævnes Navigationskolerne, Stiftelsen Georg Stages Minde, Søfartens Bibliotek (en Bogkasse med Bøger), Søfartsklubben, Rederiet J. Lauritzen (Modeller af M/S „Argentinian Reefer“ samt Skoleskibet „Rømø“, Rederiflag), C. K. Hansen (Model af M/S „Dansborg“), Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866 (Model af M/S „Hammershus“), Det Forenede Dampskibs Selskab, Det Østasiatiske Kompagni, Det Danske Petroleums Aktieselskab, Em. Z. Svitser (Søkort samt Kort over Svitseres Operationsfelt gennem Tiderne), Nakskov Skibsværft, Burmeister & Wain, A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri, A/S Maskinfabriken „Gentas“ (Logge af forskellig Konstruktion), Iver C. Weilbach & Co., Dansk Radio Aktieselskab. Udover det særligt anførte er i ovennævnte Tilfælde ydet Oplysninger eller Fotografier, evt. begge Dele.

Museet har som i tidligere Aar ved Indsendelse faaet overladt en Række værdifulde Gaver fra forskellig Side. Fru Kirsten Bie, Snekkersten, har skænket en Række af sin afdøde Mand, Kontorchef L. Bies Manuskripter vedrørende ostindiske Emner, nogle Kahytlysestager er skænket af fhv. Muremester Peter Nielsen, en Samling Fotografier af Skibsmodeller er givet af fhv. Skibsfører Bertel Cl. Jensen, Ribe, som selv har fremstillet de Modeller, hvorefter Billederne er taget. Endvidere er indsendt Gaver fra Konstruktør G. Barfoed, Kbhvn. (Konstruktionstegninger til en Nordlandsbaad), Fru Marie Behn, Kongens Lyngby (Portræt af Kaptajn J. H. Behn, Brygger I. C. Jacobsen og Brygger Carl Jacobsen, Billeder af Briggen „Dronning Louise“, Barkskibene „Julius Skrike“, „Paul Johannes Schou“, „København“ og „Viking“ samt Skonnertribriggen „Svava“), Skibskonstruktør Otto Benzon (Skibsbygmester E. C. Benzons Medailler samt Konstruktionstegning til Lodsbaaden „Esbern Snare“), Skibstømmer A. V. Aspmann (Dørslag), Enkefru Anne Lambertsen, Rømø (Maleri af Skonnertribriggen „Hjalmar“ af Kbhvn., Kapt. E. Sieverts), Fabrikant Holger Petersen, Helsingør (Sejlmagerpose med Redskaber samt en Samling Sejltegninger), Amtsfuldmægtig, cand. jur. M. Holck, Hillerød (tre Blyantstegninger af Adolf Kittendorf), Fru Claudia Amonsens, Strib (et Manuskript), Frk. Harriet Jørgensen, Kbhvn. (en Samling Manuskripter vedrørende Grønland), Skibsbygger Ejner Christiansen, Helsingør (Fotografier fra Codan Værftet i Køge), Fabrikant Steenbuch Jensen, Helsingør (en Rundstok), Fru Jensine Jensen, Lohals (farv. Tegning af Brig „Charlotte Knuth“ af Bandholm, Kapt. J. Jensen 1857 samt nogle Manuskripter), Kaptajn Carl V. Sølvér (farv. Tegning: Parti af Børsgraven, Kultegning: Amerikansk Klipperkaptajns Besøg om Bord hos Skippere fra Marstal, Fotografi af dansk Trælaster i Canada), Grosserer Hans Tegner, Kbhvn. (Portræt af Hans Puggaard i Reproduktion), Den kongelige Mønt- & Medaillesamling (færøske Mønter og Pengesedler fra sidste Verdenskrig), Fru Fanny Bojesen, Kbhvn. (Skibsmodel i Sølv), Borgmester Arne Sundbo (Chr. Geddes Kvarterkort over Christianshavn), Civilingeniør Svend Røn-

now, Aalborg (Billet fra H/S „Frederik VI“), Overtjener Aksel Hvid Christensen, Helsingør (Chr. Geddes Kvarterkort over København, 1757). Udover de nævnte Genstande har Museet haft den Glæde fra forskellige Sider at modtage en Række kontante Bidrag til Museets Drift eller til visse afgrænsede Opgaver, ialt til et Beløb af Kr. 15.800.00. Bidragyderne, hvis Navne og Bidrag staar anført andet Steds i denne Aarbog under Museets Regnskab, bedes herved modtage Museets erkendtlige Tak for den gode Støtte, de herved har ydet Museet.

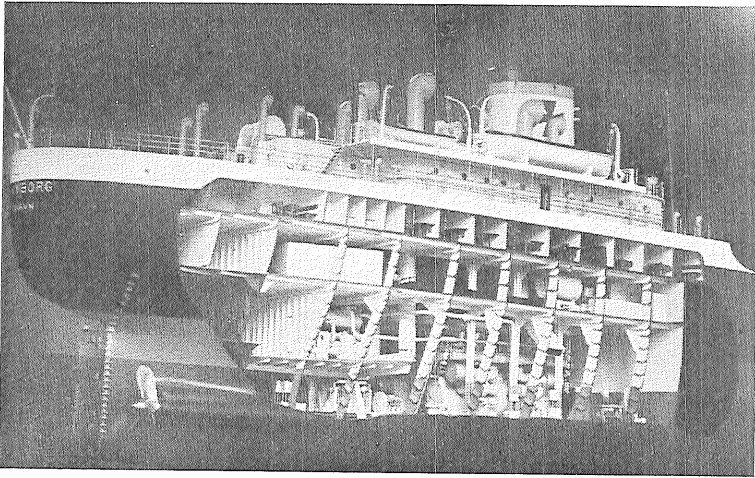
Ved Køb er bl. a. erhvervet nogle Skibsbillede (Brig „Brasilianeren“, unavngivet Hjuldampskib, S/S „Stjerneborg“), nogle tro Kopier af Bronzealders Røgeknive med Skibsfremstillinger, udført af Billedhugger William Larsen, et Manuskript med Fremstilling af talrige ældre Skibstyper, udført af Fabrikmestrene Hohlenberg og Stibolt, et Kobberstik (Admiralitetets Brand 1795), en Gallionsfigur samt en meget interessant Samling Tughtegninger af F. C. Willerup med Fremstilling af forskellige Gallionsfigurer fra danske Skibe fra Slutningen af det 18. Aarh. Endelig skal nævnes, at Museet har fortsat den i tidligere Aar paabegyndte Opmaaling af lokale danske Smaaskibstyper, der foretages af Baadebygger Chr. Nielsen, Fejø. Der er i indeværende Aar leveret Tegninger og Modeller af en 16 Fods Tosmakke Jolle, bygget i Lundby paa Taasinge ca. 1890, 19 Fods Tresmakke Jolle „Susanne“ af Middelfart, bygget ca. 1890 samt en Kertemindejolle bygget ca. 1875 til Fisker Chr. Høeg, Kerteminde, af Baadebygger Rasmus Thygesen, Kerteminde, samt Konstruktionstegninger til følgende Typer: Snekkersten Jolle, Lohalsbaaden „Victoria“, bygget 1918, Kerteminde-Baaden „Caroline Margrethe“, 1909, Nyborg-Baaden „Helga“, 1913, Fiskekutter „Gorm“ af Frederikshavn, 1905, Læsø-Jolle o. 1870, 20 Fods Snurrevaads Jolle fra Frederikshavn, ca. 1903, Skagens-Jolle, bygget ca. 1900, 14-Fods Hirtshals Pram fra 1914, 18-Fods Dækspram „Prøven“, bygget ca. 1885 til Furreby, 18-Fods Pram fra Løkken, bygget ca. 1916, 14-Fods Jolle fra Klitmøller, bygget ca. 1905 af Baadebygger Peter Chr. Frost, Klitmøller, 15-Fods Pram fra Vorupør, bygget ca. 1895 af Baadebygger Christen

Thomsen, S. Vorupør, „Viking“ T 1081, bygget 1917 i Thisted af Baadebygger Nielsen samt Kutteren „Bent“ af Løkken, bygget 1934 af Baadebygger P. Thomsen, N. Vorupør til Fisker Chr. Knudsen, Løkken. Ligesom de øvrige tidligere udførte Opmaalingstegninger omfatter disse Linietegning, Sidetegning, Spanterids, Sejltegnning samt Apterinstegninger og diverse Rids, der tilsammen giver en udmærket i Detaillerne særdeles nøjagtig Gengivelse af de forskellige Typer. Museets Samling af disse Opmaalinger er dermed vokset med 18 nye Typer.

Museets nye Opstillinger gennemførtes ved et forceret Arbejde, saaledes at de kunde afsluttes ved Pinsetid. 5. Juni afholdt Museets Komité Møde paa Kronborg og besigtigede Museet i dets nye Skikkelse, d. 6. Juni om Formiddagen var Repræsentanter for Pressen Museets Gæster og samme Eftermiddag forevistes Museet for en indbudt Kreds. De nye Opstillinger har faaet en særdeles venlig Modtagelse i Pressen, ligesom de tydeligt er faldet i Publikums Smag. De betragtes, vistnok med Rette, som de mest moderne Museumsopstillinger her i Landet. Besøget er ligeledes tilfredsstillende. Indtil Afslutningen af Redaktionen af nærværende Aarbog (1. Nov.) har 57972 Museumsgæster besøgt Museet.

Paa Grund af Museets Lukning og de tidtagende Opstillingsarbejder har Museets øvrige Virksomhed været fortsat i et noget ringere Omfang end normalt. Udlaanet fra Haandbiblioteket maatte i Hovedsagen standses samtidig med Lukningen i Febr. 1945, omend et vist Udlaan stadig fandt Sted. Museet har som hidtil staaet i Bytteforbindelse med et større Antal Museer, historiske Samfund etc. Det i sidste Aarsberetning omtalte Udvalg for Indsamling af Oplysninger vedrørende Kirkeskibsmodeller har fortsat sit Arbejde, som dog endnu langtfra er afsluttet. Et Antal Billeder og en Model blev i Sommeren 1945 deponeret paa det nye smukke Sømandshjem, som Indenlandske Sømandsmission har aabnet i Helsingør, og som indviedes d. 8. Juli 1945.

Museet har i Lighed med tidligere Aar paa Beskæftigelsesloven fra Arbejdsministeriet d. 23. April 1945 modtaget en Bevilling paa 5000 Kr. til Lønning af en Kontorist og en cand.

Detaille af Model M/S „Esso Nyborg“.

mag. i $\frac{1}{2}$ Aar. Bevillingen forlængedes under 25. Nov. s. A. med et Beløb af Kr. 13.700.00. Under Hensyntagen til det forcerede Nyopstillingsarbejde fik Museet efter Ansøgning Dispensation fra Cirkulæret af 19. Marts 1946, der standsede saadanne Arbejder paa Beskæftigelsesloven. Museet har endvidere haft den Glæde at se et længe næret Ønske opfyldt om Forøgelse af dets Statstilskud, idet Museet er bevilget en Forhøjelse af Statstilskuddet saaledes, at Museets fremtidige faste Statstilskud udgør Kr. 35.000.00 aarlig. Forhøjelsen, der har faaet tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1945, er sket med Henblik paa Ansættelsen af en Museumsinspektør, og Museets Komité har da i sit Møde d. 5. Juni ansat fhv. Premierløjtnant Bredo von Munthe af Morgenstjerne som Museumsinspektør fra d. 1. Juni at regne. Samtidig er Museets Lønninger bragt i Overensstemmelse med Lønninger for tilsvarende Charger blandt Statens Tjenestemænd.

Ved sin Tilbagetræden som Borgmester i Helsingør d. 1. April 1945 traadte Borgmester Peder Christensen ligeledes ud af Museets Komité. Borgmester Christensen har i den lange Aarrække, i hvilken han har været Medlem af Komitéen, altid

vist Museets Anliggender den største Interesse. Han har ofte givet Udtryk for sin Forstaaelse af Museets faglige og videnskabelige Værdi saavel som af Museets Betydning som folkeopdragende Institution og som helsingørsk Turistattraktion, og har aldrig, naar hans Hjælp blev paakaldt, skyet nogen Anstrængelse for ved sin Indflydelse at gavne Museets Interesser. Museet benytter herved Lejligheden til at udtale sin oprigtige Tak overfor dette mangeaarige interesserede Arbejde. Helsingør Kommune er nu repræsenteret i Komitéen ved den nye Borgmester, Folketingsmand Sigurd Schytz. Borgmester Schytz har allerede paa positiv Maade givet Udtryk for sin Interesse for Museet, og Komitéen glæder sig til et godt og frugtbringende Samarbejde med Helsingør By ogsaa i den kommende Tid.

Museet har fornylig modtaget Justitsministeriets Tilladelse til Afholdelse af et Lotteri til Fordel for dets videnskabelige Virksomhed. Til dette Lotteri er af forskellige Rederier skænket værdifulde Gevinster: Af Det Østasiatiske Kompagni er skænket en Rejse til Bangkok retur, fra Rederiet C. K. Hansen en Rejse Nordamerika retur, Det Forenede Dampskibs Selskab og Rederiet J. Lauritzen har hver skænket en Rejse Sydamerika retur, for sidstnævnte Rederis Vedkommende omfattende en Kabine for to Personer. Endvidere er af De danske Statsbaner skænket to 14 Dages Kort for Rejser mellem samtlige Statsbanestationer, samt af Tidsskriftet „Vikingen“ 10 Stkr. Friabonnter paa Tidsskriftet for et Aar. Til disse værdifulde Gevinster føjes endvidere en Helsingør-Jolle, en ny og lovende Konstruktion af den kendte Baadkonstruktør, Ingeniør Aage Utzon, Helsingør. Den nye Lystbaadstype er en fortrinlig Turjolle med Plads til 3 Køjer, ligesom den egner sig udmærket som Kapsejler. Endelig sluttet Rækken af Gevinster med en Kano samt 50 Sæt af Museets udkomne Aarbøger 1942—45, skænkede af Selskabet „Handels- og Søfartsmuseets Venner“. Museet takker oprigtigt for alle disse smukke og værdifulde Gevinster, som forhaabentlig vil gøre det let indenfor den fastsatte Frist 27. Juli—11. Sept. at afhænde alle 100.000 Lodder. For Provenuet af Lotteriet haaber Museet at kunne anskaffe en Del af de Modeller, som endnu savnes i Museets Opstilling,

ligesom man meget gerne vil gennemføre en Forøgelse af Museets videnskabelige Arbejde, om hvilke Planer Museet senere skal give nærmere Oplysninger. Museet har fra forskellig Side modtaget beredvilligt Tilsagn om Støtte ved Salget af Lodsedlerne. Dette vil saaledes finde Sted under Medvirken af bl. a. Danmarks Lottekorps, Det danske Søspejderkorps, Marineforeningerne samt B. T. Centralen, Nationaltidendes Kiosk, Politikens Billetsalg og Social-Demokratens Central.

Har Museet saaledes paa Grund af Krigsforhold og Besættelse i nogle Aar ført en stille og tilbager trukket Tilværelse, haaber man, at Fremtiden vil give det Muligheder for en væsentlig forøget Aktivitet saavel i det udad mod Publikum rettede Oplysningsarbejde som det faglige og videnskabelige Arbejde, der udføres inden fire Vægge.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS DRIFTSREGNSKAB 1945—46

UDGIFT

Administration og Drift:

Lønninger m. m.	Kr. 41.133,93	
Rengøring af Lokalerne	" 609,62	
Opvarmning af Lokalerne	" 1.700,00	
Vedligeholdelse af Lokalerne ...	" 1.000,00	
Diverse Udgifter og Kontorhold ..	" 1.969,18	
		Kr. 46.412,73

Museets Samlinger:

Indkøb af Museumsgenstande .	Kr. 13.665,02	
Modtagne Gaver	" 770,00	
		" 14.435,02
Transport og Arbejdspenge	" 214,20	
Evakuering af Samlingerne	" 7.604,73	
Tyveri- og Ulykkesforsikring	" 211,32	
		Kr. 68.878,00

INDTÆGT

Statens Tilskud: Handelsmini-		
steriet	Kr. 20.500,00	
" " Arbejdsmini-		
steriet	" 11.118,81	
		Kr. 31.618,81
Private Bidrag: Kontanter	Kr. 15.800,00	
" " Gaver	" 770,00	
" " Laan fra Ven-		
neselskabet	" 14.000,00	
		" 30.570,00
Renter	" 119,55	
Underskud	" 6.569,64	
		Kr. 68.878,00

De ovennævnte kontante Bidrag fordeler sig saaledes:

Dansk Dampskibsrederiforening	Kr.	1.000,00
Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark	„	2.000,00
Grønlands Styrelse	„	300,00
Det Østasiatiske Kompagni	„	500,00
Tuborgfondet	„	2.000,00
Otto Mønstedts Fond	„	5.000,00
Thomas B. Thriges Fond	„	2.000,00
Laurits Andersens Fond	„	1.000,00
D.D.P.A.-Fondet	„	1.000,00
Mærket „S“	„	1.000,00
		<hr/>
	Kr.	15.800,00

STATUS PR. 31. MARTS 1946

<i>Aktiver</i>		<i>Passiver</i>
Bankbeholdning Kr. 2.627,37		Vindings- og
Kassebeholdning „ 18,74		Tabskonto:
Krav paa Erstatning for Evakuering m. m. „ 14.000,00		Overført fra
		1944—45 Kr. 9.215,75
		÷ Underskud
		for 1945—46 . „ 6.569,64
		<hr/>
		Kr. 2.646,11
		Laan hos Ven-
		neselskabet „ 14.000,00
		<hr/>
	Kr. 16.646,11	Kr. 16.646,11

Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg, den 8. Maj 1946.

JOHS. DALHOFF

KNUD KLEM

Ovenstaaende Driftsregnskab og Status er — efter at være

sammenholdt med de indsendte Kassebilag — fundet overensstemmende med de af Museet førte Bøger. Bank- og Kassebeholdningens Rigtighed er konstateret.

København, den 31. Maj 1946.

HERLUF JACOBSEN,
Fm.